

Østfold fylkeskommune
sentralpost@ostfoldfk.no

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold – hørings svar fra FNF Østfold

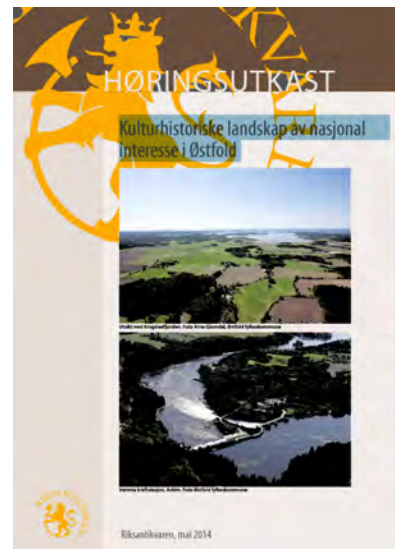
Forum for natur og friluftsliv Østfold (FNF Østfold) jobber for å ivareta til natur- og friluftslivsinteressene i fylket og kulturhistorien er ofte en viktig dimensjon ved utøvelse av friluftsliv. Selv om FNF Østfold ikke står på høringslista så tillater vi oss til å komme med et innspill.

FNF støtter det utvalget av kulturhistoriske landskap som er gjort men vi savner et av de viktigste landskapene i fylket, nemlig Glommadalen, fra Øyeren til havet, er naturfaglig unik i Norge og faktisk også i et globalt perspektiv siden ravinelandskap dannet i gammel havbunn kun finnes på Østlandet og noe nedover den svenske vestkysten, noe i Trøndelag samt i Nord-Amerika. De beitede ravinedalene, også kalt havnene, og de vannfylte ravinene som lokalt kalles evjer eller åer, er fylkets mest særpregede landskap. Faktisk så særpregede, og kanskje så selvfølgelig for en østfolding at det lett blir glemt.

Og glemt ble det da Fylkesmannen i 1993 utga en rapport over Østfoldlandskap av regional betydning (Asheim 1993). Glommadalen ble i delvis tatt med i Handlingsplan for Østfolds kulturlandskap 2009-2012 (Østfold Fylkeskommune 2008), men ikke som en helhet og uten at navnet Glommadalen ble tatt med som begrep.

Glommadalen var en meget viktig ferdselsåre trolig lenge før vikingetiden. Vikingene dro skipene fra Visterflo og opp i Vestvannet ved Eidet, deretter seilte de og rodde opp til Eidsberg og dro båtene over land - eller hadde båter liggende i Øyeren, derav Eid-navnet igjen. Helt fram til 1987 var Glomma landets største fløtningselv med et rikt kulturliv omkring fløtinga. Det kan også nevnes at Inga fra Varteig, Håkon Sverresons frille og mor til kong Håkon Håkonson, vokste opp i Varteig langs Glommadalen. Plasseringen av borgen Valdisholm der den ligger midt i elva nedenfor Vamma, vitner om elvas kulturhistoriske betydning. Fortsatt finner vi også noen av de flotteste beiteraviner langs Glomma, både i Lierevja ved Solbergfoss, rundt Onstadsund mellom Solbergfoss og Kykkelsrud, men særlig fra Vammafossen og helt til Sarpsborg.

FNF Østfold består av: NJFF Østfold, Naturvernforbundet i Østfold, 4H Østfold, DNT Indre Østfold, DNT Nedre Glomma, DNT Vansjø, Tistedalen Friluftslag

*FNF Østfold (Forum for natur og friluftsliv) tlf. 971 10 439, Pb. 31, 1891 Rakkestad
e-post: ostfold@fnf-nett.no <http://www.fnf-nett.no/ostfold>*

Østfold

Forum for natur og friluftsliv

I nyere tid har det i perioder vært turistbåttrafikk (MS Krabben) langs elva mellom Sarpsborg og Valdisholm og i år er det gjort en innsats for å merke grunner og skjær i elva for å øke tilgjengeligheten for friluftslivsinteressene.

FNF Østfold vil foreslå at Riksantikvaren vurderer Glommadalen i forbindelse med utvelgelsen av kulturhistoriske landskap i Østfold av nasjonal interesse.

Rakkestad 29. september 2014

Med vennlig hilsen

FNF Østfold

v/ Ola Wergeland Krog
FNF koordinator

Litteratur:

Asheim, V. 1993. [Østfoldlandskap av regional betydning](#). 2. rev. utgave. Fylkesmannen i Østfold rapp. 1-1993. 60 s.

Østfold Fylkeskommune 2008. [Handlingsplan for Østfolds kulturlandskap 2009-2012](#).